

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

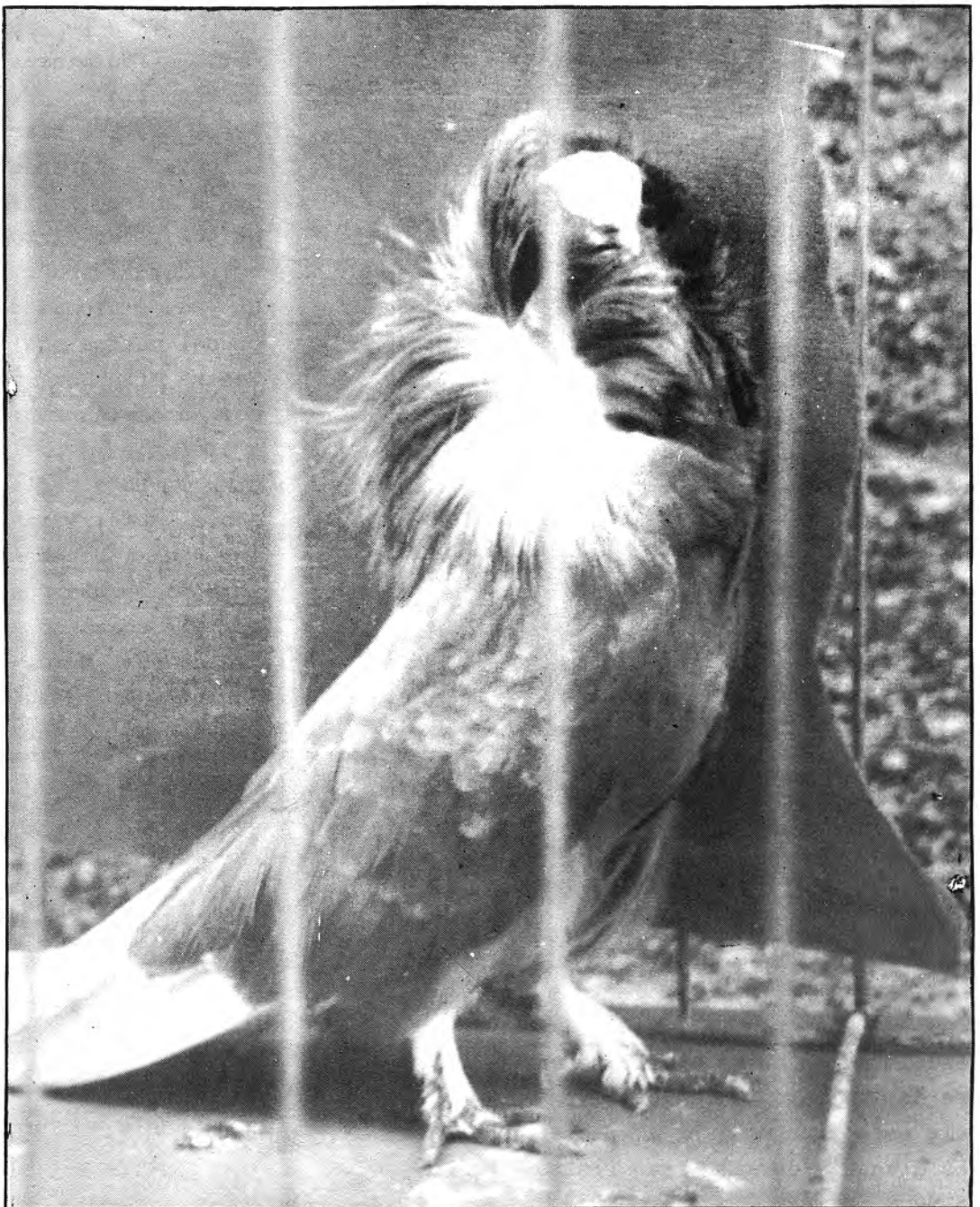
BUTLLETÍ INFORMATIU Nº 56

MARÇ-ABRIL 1988

**PRENSA
TORONIA**

FIRA de MAIG

NOTÍCIES LOCALS

MARÇ

Dia 3: Mort de Maria Verd Picornell ("Llofriva").

Aquest mateix dia, naixement del fill de N'Antònia Gili "de Can Nina

Dia 5: Noces d'En Tomeu Tugores "Beatriu".

Dia 8: Naixement de la filla d'En Guillem Fiol ("Bessó"), a Pina.

Dia 13: Morí l'amo En Joan Gomila ("de Can Fred").

Dia 27: Fou el "Dia del Ram". Es feren les beneïdes dels rams d'olivera davant la rectoria i seguidament una petita processó fins a l'església.

ABRIL

Dies 31 de març i 1 d'abril: Foren el "Dijous Sant" i "Divendres Sant", fent-se les tradicionals processons pels carrers del poble.

Dia 3: "Dia de Pasqua". A les 9 del dematí es va fer "l'Encuentro", seguit de la missa, i més tard el "Solpàs" anà a beneir les cases del poble. Els "quintos", per la seva banda, anaren a cantar panades de casa en casa.

Segueixen les obres al futur Centre de la 3ª Edat. Segons pareix serà inaugurat el proper mes d'agost, durant les Festes de Sant Domingo.

Dia 10: Mort de N'Antonina Aina Jaume ("Niel·la").

Aquest mateix dia era el "Dia de l'Àngel". Per tal motiu es va fer una missa a Sa Comuna i un bon estol de gent va fer el Pancaritat a llà tot el dia.

Al vespre el grup de catequistes feren una actuació al Centre.

Dia 14: A les 20 h., al Centre Parroquial, començament d'un curs d'informàtica

Dies 16 i 17: Va tenir lloc l'excursió organitzada per la Parròquia per anar a la Passió d'Esparreguera. Per tal motiu a les misses hi havia un altre capellà.

Dies 20, 21 i 22: Els diaris de Mallorca publicaren la presentació del nou llibre d'Andreu Ramis ("Rosset") que du per títol "Artesans".

Dia 23: "Dia del Llibre".

Un grup d'alumnes de l'Escola Pública del nostre poble representà al Teatre Principal de Palma l'obra que ja havien representat per Nadal a Lloret.

Dia 24: Gimkama fotogràfic.

Aquest mateix dia tengué lloc, a les 5 de l'horabaixa i al Centre, un acte recreatiu-musical, organitzat per l'Associació de la 3ª Edat.

Dia 25: Dia de Sant Marc, patró de Sineu. Segons una tradició popular, aquest dia han de menjar caragols per no

esser tocats.

Dia 26: Els al.lots de 1er a 4art curs han anat d'excursió a Ciutat (aeroport, Castell de Bellver...).

Dia 27: Excursió de la 3ª Edat a Inca per assistir a una sarsuela.

Dia 29: Morí l'amo En Pere Picornell ("Fona-fona").

MAIG

Dia 6: A les 21.30 h., a l'Escola, conferència d'En Xisco Avellà sobre "El vellmarí, entre el drama i l'esperança".

Dia 7: Dissabte de Sa Fira. Hi va haver un partit de futbol-sala entre els equips benjamins de Lloret i Montuïri.

Al vespre, Ball dels "Quintos 88" a la Plaça de Jaume I amb bastant animació.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS:

El passat 30 de març es produí el naixement de Mª Magdalena Gili Riera, primera filla de Joan Gili i Catalina Riera. Enhorabona!

A les 16 hores de dia 8 de maig es produí el naixement d'Antonio Sans Regis, fill d'Antonio Sans i Antònia Regis. Enhorabona!

DEFUNCIONS:

Dia 13 de març morí l'amo En Joan Gomi la Picornell, vidu, a l'edat de 94 anys. Ha via nascut el 5 de març de 1894. Descansi en Pau.

El passat dia 10 d'abril es produí la defunció d'Antònia Jaume Niell, viuda, als 80 anys. Havia nascut el 30 d'octubre de 1907. Descansi en Pau.

Dia 29 d'abril morí l'amo En Pere Picornell Jaume, vidu, a l'edat de 82 anys. Ha via nascut el 30 de maig de 1905. Descansi en Pau.

Dia 8: Dia de Sa Fira. Se celebrà la tradicional missa en honor a Sant Isidre.

Pels carrers hi havia firaires, així com exposicions de coloms, fotografia actual i antiga, figures de fang, dibuixos, ramells, de pintura...

Aquest mateix dia nasqué el primer fill de n'Antònia Regis ("Tuti").

CURSET DE NATACIÓ

Organitzat per la Comissió d'Esports de la Mancomunitat del Pla i l'Ajuntament de Lloret de Vistalegre tindrà lloc, durant el proper estiu, un curset de natació a la piscina municipal del nostre poble.

Totes les persones interessades poden informar-se i inscriure's a l'Ajuntament. El termini finalitza el proper dia 6 de juny.

CURSET de NATACIÓ

Estiu 88

A LA PISCINA DE LLORET
INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS
a l'ajuntament

MANCOMUNITAT DES PLA

AJUNTAMENT DE LLORET DE VISTALEGRE

Associació de la Tercera Edat

L'associació segueix amb les activitats recreatives-culturals, complint així uns dels seus objectius: donar alegria i fomentar la bona convivència amb les persones major, per així aliviar-les del problema de la soletat que moltes vegades pateixen.

Després de passar vetlades agradables i divertides a sales de festes com són *Es Molí d'es Comte*, *Es Fogueró* o *Paladium del Casino*, hem assistit i participat, organitzat en conjunt per les associacions de la comarca d'Inca a l'Homenatge a la dona treballadora i Recital de la soprà Josepa Verdura al "Teatre Principal" d'Inca, i a la Trobada a l'Ermita de Crestaix de Sa Pobla, actes, tots ells, subvencionats.

Dia 20 de març férem una excursió per la banda del Llebeig de l'illa: Lluçmajor, Campos, Santanyí, un bon dinar a Cala Llobards, seguint per Ses Salines, Colònia de Sant Jordi, Sa Ràpita, Cap Blanc, Cala Blava i S'Arenal.

El passat 24 d'abril es féu, en el Centre, un acte teatral-musical en el que actuà el Grup de l'Associació de la República Argentina de Ciutat. Passàrem unes hores molt divertides i, a l'entremig, s'informà als assistents dels projectes que té l'associació i de l'estat de les obres del local que pensam inaugurar per les properes festes de Sant Domingo amb la presència del President Cañellas i altres autoritats i que esperam, una vegada equipat, sigui l'admiració de tots i serveixi per disfrutar-lo. Aixímateix es va fer entrega de 133 carnets de soci.

La Junta Directiva agraeix la confiança posada en l'Associació ja que segueixen fent-se socis i hem arribat als 150.

Per al futur tenim moltes més coses programades i que anirem anunciant, entre elles, passat l'estiu, una excursió a Sa Dragonera i un viatge a Astúries.

Antoni Niell

PREMIS ESCOLARS

Quatre alumnes del Col·legi Públic "Antònia Alzina" foren premiats en el "II Concurs de Dibuix Escolar sobre la Pau" que organitzava el Teatre Principal i patrocinava el Consell Insular de Mallorca.

Es tracta de: Antònia Beltran (2on premi del grup B, de 7 a 9 anys), Maria Jaume (1er premi del grup C, de 10 a 12 anys), Tomeu Fontirroig (2on premi del grup D, de 13 a 16 anys) i Antolisa Jordà Tarling (àccésit al grup D).

FIRA DEL LLIBRE

El Gremi de Llibreters i IFEBAL organitzen del 27 de maig al 5 de juny la VI Fira del Llibre, que tindrà lloc al Passeig del Born de Palma. La fira està encaminada a promoure el sector del llibre amb la trobada d'editors, llibreries, escriptors, distribuïdors i públic. Com cada any, al llarg de tota la setmana se celebraran nombroses activitats com debats, presentacions, taules rodones i actuacions musicals.

Seràn 65 els expositors que siguin presents en el Born. El pregó inaugural correrà a càrrec de l'escriptor i assagista Gabriel Janer Manila i l'acte serà inaugurat per Gabriel Cañellas.

MOLT BÉ

Servei Regular de Viatgers

**Concessionari: Miquel Salva Servera
Palma - Lloret o Viceversa**

Nº 00257

Preu pts.
Imposts Inclusos

Com tots ja deveu saber la línia d'autobusos que s'encarrega de les comunicacions amb Ciutat ha canviat de concessionari. Amb el canvi també ha canviat la llengua dels tiquets.

Des d'aquí encorajam a que es prengui llum i es faci el mateix. Enhorabona pel canvi.

Germandat de Donants de Sang de Mallorca

El passat dia 27 es feren les extraccions de sang a Lloret. Aixímateix el passat dia 29 se celebrà a Lluç la Diada del Donant, en al que es reuniren donants de tota Mallorca, familiars i simpatitzants. A l'esmentada diada hi assistiren les primeres autoritats autonòmiques (President de la C.A., Sr. Cañellas; Delegat del Govern, Sr. Martín Plansencia; i President del C.I.M., Sr. Verger) i altres relacionades amb Insalud i Sanitat.

El Sr. Bisbe celebrà l'eucaristia i beneí una nova unitat mòbil per poder recórrer els pobles de Mallorca per fer les extraccions.

Durant l'acte fou nomenat President Honofífic D. Jeroni Albertí, en reconeixença als 15 anys de President de l'entitat, càrrec que deixà a la darrera assemblea general. Després hi hagué un fi de festa en el que actuà un grup folclòric de la Península i un de l'illa, cantaren "Els Vallde-mossa" i també el Cor del Teatre Principal

Per assistir a aquest acte sortiren de Lloret dos autocars amb col.laboració amb l'Associació de la 3ª Edat.

Com hem mencionat abans, a la darrera Assemblea General es renovà la Junta Rectora, deixant la presidència D. Jeroni Albertí i quedant com a nou President Don Víctor Gistau Moreno, persona que també fa 15 anys que fa feina en la Germandat i que era vicepresident de la mateixa. Aixímateix entrà a la nova junta una assistenta social per ajudar a resoldre qualsevol problema d'índole social que puguin tenir els donants o familiars (El que la necessitin es poden posar en contacte amb el col.laborador local).

Es de destacar que fou elegit membre de la nova Junta el col.laborador de Lloret Antoni Niell Florit, el qual es posa a la vostra disposició i vos agraeix la generositat dels lloretans al donar sang, i que, al mateix temps, vol fer una crida a la gent jove perquè s'integri a aquesta obra benèfica ja que cada dia es necessita més sang i aquesta no es pot fabricar i que considera que el membre principal de la Germandat és el donant ja que ho fa altruísticament.

El proper 10 de juny la nostra zona celebrarà la Trobada anual, que enguany es farà a Maria de la Salut. Com cada any, després de la missa, es posaran les insígnies als donants que a 31 de desembre duien 10 o 25 donacions, entre ells a 9 lloretans que han arribat a la primera xifra. Actuarà la Coral Junípero Serra de Petra i el President dirigirà la paraula als assistents, acabant amb un berenar de germanor. Tots hi quedau convidats.

A.N.

SOPA DE LLETRES

E S S E N C I A E R T
S S A S T N D F S A L
M B P G X R S T C L D
A C D A R E Q A A O T
L E F V S S T O C C R
T G H E N S O P S S I
A I J L E E A T L E G
R K L L N O R R U N J
M R A R R O B S E M K
E S C A R P I R T A X
B L D E T S C O S R D
P E R F E C T G H J K
Y N Ç T G H J K L M N

Apa! a cercar dins aquest embolic de lletres, paraules que comencinamb "ES".

ENDEVINALLA

Un de llarguet,
dos de baixets,
un de menut i flac
i s'altre més gruixat.

(Solucions a la pàg. 22)

Roda a roda

EQUIPS

De moment segueix la forta pugna entre els equips PDM i RENAULT. Segons informacions no oficials es rebran equipatges d'un nou patrocinador PICSA.

Encara hi ha corredors que cerquen patrocinador.

FITXA TÈCNICA

Nom i llinatges: *Jaume Gelabert Gelabert.*

Pes: *63 kg.*

Pulsacions: *40.*

Data de naixement: *22/maig/1957.*

Equip: *Renault.*

Historial.

Locals.

1er. Volta "Sant Domingo" 1987.

3er. Pujada a Cura (1987).

6è. Pujada a Lluc (1987).

SORTIDES

Els entrenaments segueixen a un bon ritme, sortint normalment els dimarts i els dijous (a les 19.30) i fent uns 30 km. Alguns corredors surten diàriament.

L'entrenament fort es fa els dissabtes (de 100 a 150 km). Se vol arribar als 200 km. i encara hi ha equips que protesten (en volen fer més perquè pensen que és molt suau).

A les sortides s'han produït alguns accidents forts. En un d'ells En Gelabert (de l'equip Renault) va sortir mal parat si bé ja s'ha recuperat feliçment.

Pareix que el dorsal N° 1 o 2 del PDM, A.M.G.F.B. va pel títol. Entrena solitàriament.

PREPARATIUS "SANT DOMINGO 88"

Per a la pròxima carrera es parla de la necessitat estètica que els participants duguin vestit de corredor.

El circuit serà el mateix de l'any passat, però s'hi faran quatre voltes (uns seixanta quilòmetres). Es calcula que hi haurà uns 30 participants.

Hi haurà control de sortida i anti-do-

ping.

S'espera que l'afició correspongui amb bons trofeus.

CONSELLS PER A UN BON CORREDOR

1. Que no surti la cadena.
2. Que no dugui gorra (per no perdre-la).
3. Dur ulleres pels moscards.
4. Dur un "bocata" dins la motxilla per no perdre de vista la carretera.
5. Fer les necessitats abans de sortir.
6. No ser xucla-rodés.
7. No estirar mai.
8. No pegar als cotxes.

Miquel Gili

SOCIETAT DE CAÇADORS

La Junta de la Societat de Caçadors vos vol informar de les normes que regiran la caça durant la temporada 88/89 als terrenys de la nostra societat.

a) Reserva (fora de Sa Comuna).

Es podrà caçar fins a les 9 del matí des de l'obertura de la caça fins dia 15 d'agost.

A partir de la mitja veda es podrà caçar fins a les 11 del matí fins el primer diumenge de setembre. A partir d'aquesta data queda prohibit caçar dins aquesta reserva.

b) Els terrenys que no formen part de la Reserva, ni de Sa Comuna es regiran segons les Normes de Caça. Dins aquests terrenys es podrà caçar un màxim de dues perdius per dia.

c) Es podrà caçar amb reclam de perdiu segons la Llei de Caça i mai als voltants de les reserves.

d) Només es permet un màxim de 6 cans, segons la Llei de Caça.

La Junta

II TORNEIG DE FUTBOL-SALA MANCOMUNITAT

Per part de la Comissió d'Esports de la Mancomunitat del Pla de Mallorca s'està organitzant el que serà II Torneig de Futbol-Sala de la Mancomunitat.

L'equip que representarà el nostre poble, cas de no produir-se variacions, estarà integrat per: Angel Amengual, Martí Bauzà, Rafel Beltran, Joan C. Beltran, Antoni Bennàssar, Gabriel A. Ferriol, Gabriel Jofre, Miquel Miralles, Francesc X. Molina i Pere Joan Munar.

SABIEU QUE...

-El passat 14 d'abril el Consell de Govern de la Comunitat Autònoma, a instància de la Conselleria d'Educació i Cultura, aprovà un decret mitjançant el qual es regulen els topònims de les nostres illes.

Segons aquest decret la forma oficial del nom del nostre poble serà, a partir de la seva publicació en el Butlletí Oficial de la C.A., Lloret de Vistalegre.

-La Caixa de Balears "Sa Nostra" ha regalat, amb motiu del "Dia del Llibre", un llibre ("Artesans") del qual n'és autor del text el nostre paisà Andreu Ramis.

-Amb aquest motiu la revista "El Mirall" publica, en el seu número d'abril (Nº 16), una extensa entrevista amb Andreu Ramis, així com un comentari al llibre.

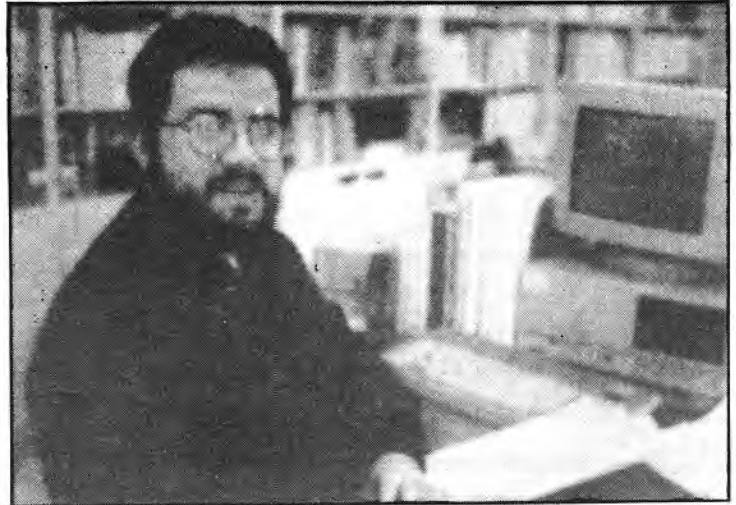
També sortí una entrevista amb N'Andreu al "Diario de la Escuela" (Nº 84, "Diario de Mallorca" 28/4/88) i es publicaren articles sobre el llibre a la premsa diària de la nostra illa.

Una conversa amb Andreu Ramis

Ja quan estudiava la carrera d'Història, a la Universitat de les Illes Balears, n'Andreu Ramis (Llorito, 1959) s'interessà per captar, mitjançant entrevistes, informació de les gentes que treballaven antics oficis, que vivien en medis rurals, que sabien coses, en fi, dels temps passats, i no precisament perquè les haguessin conegudes dels llibres, aquestes coses, aquelles gentes; sinó, perquè, quasi res, les havien viscudes i les havien interpretades a la seva manera. A través del llibre que avui comentam en aquesta mateixa plana, **Artesans**, n'Andreu confessa *voler contribuir a l'estudi de modes de producció que ja havien entrat en un procés de transformació profunda, i fins i tot de desaparició; activitats que no tenen o no semblen tenir cabuda en el món modern. Pensau, ens diu, que alguna de les activitats presentades en el llibre provenen de temps molt antics, algunes per ventura són medievals.*

Però, què és un artesà?, li demanam; i també què és l'artesanía? I n'Andreu ens ho explica amb paraules entenedores: *En l'artesanía s'hi inclouen activitats que, com a mínim presenten tres trets característics; són activitats manuals (això és: es treballen les matèries primes sobretot amb les mans); exigeixen una certa especialització en la manipulació de la matèria —canyes, ferro, fusta, espart, pell...— per a treure'n el profit més gran: i finalment, són activitats essencialment huma-*

nitzadores, en les quals és l'home —o la dona— el que controla tot el procés de producció, i no la màquina, com sol passar sempre en una activitat industrial qualsevol...

Després de donar aquesta resposta, n'Andreu reflexiona un moment. Es veu que encara vol afegir quelcom. Ho fa. Ens diu a la fi: *Però, no hi ha res categòric en aquesta definició que vos he donat. Normalment una activitat artesana no és el mateix que un ofici. Un ofici és una activitat que qualcú realitza per a obtenir-hi la seva remuneració habitual; un artesà, en canvi, no hi sol viure del que fa, o no hi solia viure. Pensem en el cas dels pescadors que feien nanses, per exemple. L'ofici d'aquest homes era pescar; però, en el seu temps buit, i com que tenien necessitat d'ormetjos eficaços de captura, i com que coneixien molt bé les funcions de cada un d'aquests ormetjos i les matèries amb les quals podien fer-los, es dedicaven a fer les nanses, per exemple, que després usaven en el seu ofi-*

ci...

N'Andreu estima aquests processos de producció que ha estudiat. Ho endevinam quan ens comenta: *En una societat de l'oci l'artesanía, pel seu caràcter profundament humanitzador, es presenta com un bon complement. És clar que l'artesanía no pot competir en un mercat modern... No m'agradaria que es mantinguessin aquestes activitats de forma artificial, com una mostra folklòrica, només, que produeix objectes adulterats, de baixa qualitat, en sèrie... Les imatges que hi ha al llibre —unes fotografies esplèndides de Pedro Coll— mostren just un moment en el procés de treball dels artesans, els veritables protagonistes del llibre. Però no és un moment immòbil, mort: l'artesanía és viva, evoluciona...*

L'artesanía té, doncs, futur... Gràcies, Andreu i Pere, per a ensenyar-nos-no.

L.I.P./M.R.

Diario de Mallorca, 20 Abril 1988

Els lloretans volen Fira. Crònica d'una pervivència anunciada.

A vegades les coses no surten tan bé com hom voldria per causes que, molt sovint són alienes a la pròpia festa o organització. Els lloretans tenim el deure i l'obligació de recuperar la Fira perquè és el reflex del sentir i de l'ésser del poble. No s'han d'escatimar cap mena d'esforços a nivell, diguem-ne oficial, perquè així sia; però també hi ha d'haver una conscienciació efectiva dels veïnats per recuperar-la. No només s'ha de voler fer una Fira pels "altres", pels visitants, sinó que la Fira ha d'esdevenir la festa per autonomàsia, és a dir, l'hem de fer necessària. I per això no basta que hi hagi bona voluntat per part de l'organització sinó que tots hi hem de posar el nostre granet.

És veritat que, com explicava el nostre batle, avui en dia quan els mitjans de comunicació fan que no hi hagi distàncies i que qualsevol mancança és adquirida ben aviat a qualsevol altre poble i quan el temps juga un paper tan important, no es pot esperar la Fira de Lloret per comprar allò que necessitam. Però el que és cert és que si vénen els firaires i no venen res, segur que el proper any s'ho pensaran, abans de venir al nostre poble.

Creim que enguany hi ha hagut bona voluntat per fer una bona Fira. Hi ha hagut un bon grapat d'organitzadors que han fet el que han sabut: Associació de la 3ª edat, A.P.A., Club d'Esplai, Escola Pública, Grup de Ball, Grup de Música, Parròquia, Quintos, "Es Pi Gros", Societat de Caçadors, U. E. Lloret, Ajuntament, a més d'altres col·laboradors. Sols una institució no ha romàs a l'altura que li tocava: la Cambra Agrària. És gairebé absurd que precisament aquesta agrupació hagi estat la que no hagi participat, quan aquesta és -o ha d'esser-

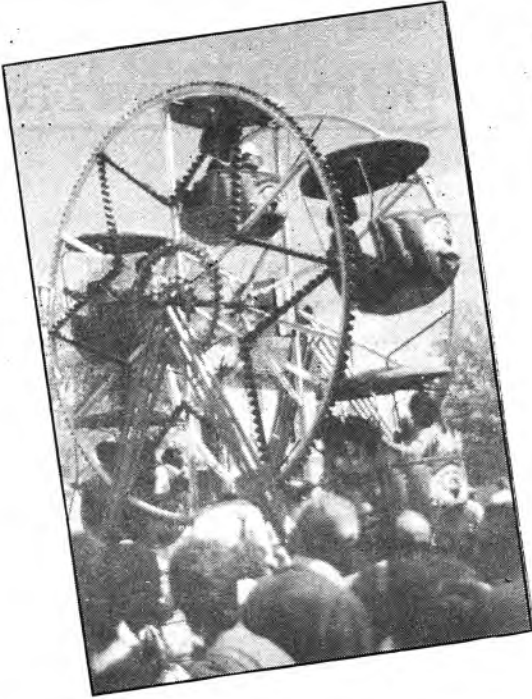
una ocasió única i brillant per donar-se a conèixer, per expressar les seves necessitats, la manca d'ajudes..., però mai no col·laborar amb el seu patró. Voldríem que no fos necessari que s'haguessin de canviar els representants dels pagesos per ineptes i mancats d'idees; però si giram full no és sinó la imatge més real dels nostres camps: un abandonament incomprensible.

Un altre aspecte que encara que no tenguí massa relació amb la Fira, sí que té força incidència: els descontrolats que confonen la festa amb la disbaixa desenfrenada. Això passà el dissabte i amb un exemple ben gràfic: el cotxe empotrat al local de la 3ª Edat. Ha de romandre ben clar que l'Ajuntament no pot agafar tots els joves que van "alegres" i tancar-los a la presó, és totalment fora de lloc. Ni podem donar la culpa al saig que massa fa, dins les seves possibilitats, en aquest aspecte. Sabem que En Sebastià "Brines", a les vuit del matí del dia de la Fira, era al quarter de la Guàrdia Civil i ja s'havia identificat els joves de l'accident. És necessari una col·laboració de tots els veïns i no deixar que ho arreglin els altres perquè tots som els altres.

Destacables totes les activitats que es dugueren a terme i la participació que hi hagué en totes elles. Cal, però, fer una menció especial: la Sala del Centre Cultural, tot un encert: una exposició digna i feta del poble i per al poble. Un encert les seccions de fotografia i l'ambientació de la sala. Un altre encert ben positiu foren la mostra de coloms i l'exposició de plantes i flors.

Ara només cal que la Fira de l'any vinent sigui encara millor. De tots nosaltres depèn.

FIRA de MAIG

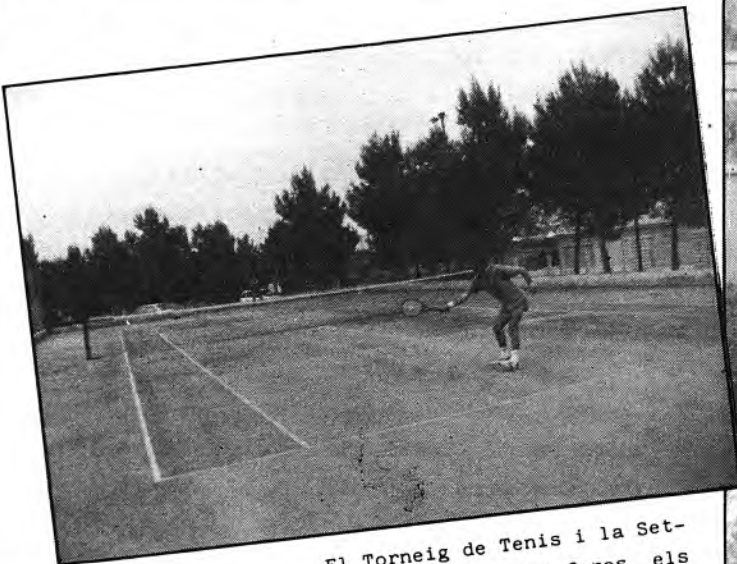

L'assistència de públic i de firai
res, tot i no esser excessiva, sí
que fou bastant nombrosa.

El Dia de la Fira començà amb un
cotxe empotrat a les Escoles Vel-
les. Conseqüències de la dis-
baixa del dissabte vespre.

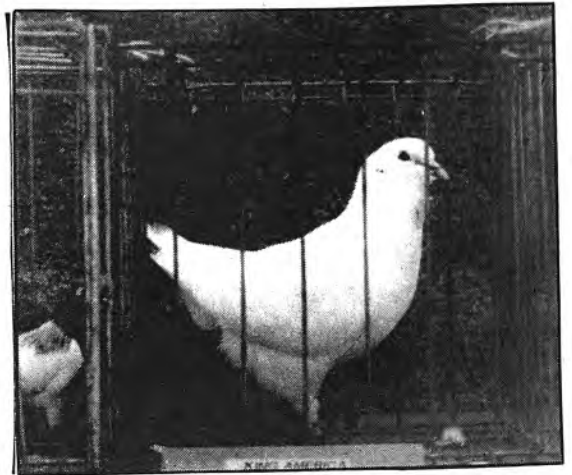
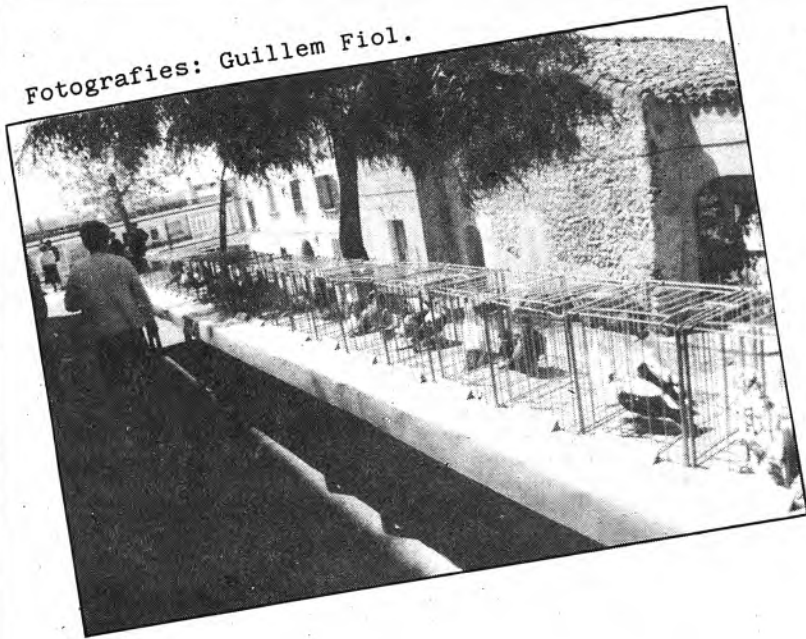
Exposició de plantes i flors or-
ganitzada per la Tercera Edat.

El Torneig de Tennis i la Set-
mana Poliesportiva fores els
actes esportius d'enguany.

Fotografies: Guillem Fiol.

La mostra de coloms, amb unes 70 races diferents, constituï un dels atractius més interessants de la Fira 88.

Panoràmica de l'exposició de quadres d'Amàlia Caldentey.

DIJUMENGE 8 DE MAIG

FIRA de MAIG

Lloret de Vistalegre

La Sala del Centre Cultural, tot un encert: una exposició digna i feta del poble i per al poble. Un encert les seccions de fotografia i l'ambientació de la sala.

ENTREVISTA

Sebastià Miralles

"El truc és, sobretot, un joc de cafè."

Sebastià Miralles, de 37 anys, i Pep Tugores (de 35 anys), lloretans de Lloret, aconseguien fa ben poc temps jugar la final del *Primer Gran Torneig de Truc de Mallorca* al qual hi participaren més de dos mil dos-centes persones i passaren a la final solament vuit parelles. El truc és, eminentment, un joc on la sort hi té una bona tallada; la intuïció i la veterania, si la primera hi acompanya, fan tota la resta.

* * * *

El *Diccionari Català-Valencià--Balear*, referint-se al truc, ens diu: Joc de cartes que sol jugar-se entre quatre persones que van dues contra les altres dues, cadascuna de les quals rep tres cartes, i cada bàndol guanya punts guanyant dues bases (guanyar el truc), matant-se les cartes segons un ordre establert (que sol esser el tres, el dos, l'as, el rei, el cavall, etc.) i fent objecte d'envit el guanyar el truc (trucar) o el nombre de punts que sumen els valors de dues cartes del mateix coll acoblades en una mà (envidar). El Truc d'espaseta és un joc semblant al truc, del qual és diferen-

cia perquè el set és guanyat pel set d'oros aquest pel d'espases, aquest per l'as de bastos i aquest per l'as d'espases (en castellà: "matarrata").

* * * *

Hem parlat amb En Sebastià Miralles i ens ha explicat una mica aquest món envitricollat, entretengut i, a la vegada, apassionat del truc.

P- Em podries explicar quines són les peces del truc?

R- Les peces són: l'amo (11 de bastos), es segon (10 d'oros), ses llengos (espases superiors), ses amarilles (espases i oros i els tresos i asos bords).

Has de fer vint-i-quatre punts per cantó. Es truc es juga a tres cantons qui primer en guanya dos; a Palma el fan a cinc cantons.

Es truc val 3 punts; es retruc, sis; es val nou, nou; es joc fora, tota sa partida.

Noltros el jugam amb dues peces fora flors (des mateix color o dues i l'amo o segon), per ser guapo, un truc, millor jugar

Sebastià Miralles i Josep Tugores, finalistes del I Gran Torneig de Truc de Mallorca.

sense flors.

Llavors hi ha s'envit que són dues cartes lligades des mateix coll i sa reservada l'amo i es segon, que són es comodí.

P- Com vares aprendre a jugar?

R- Sa veritat és que no ho sé. Abans se jugava més que ara i era quasi com una obligació sebre jugar a truc. Ara, però, sembla que hi torna haver un reviscollament da quest joc, ja que hi ha molts de joves que tenen ganes d'aprendre'n.

P- Per què hi ha tan poques dones que juguen a truc?

R- Aquest és, sobretot, un joc de cafè. Abans més que ara, ses dones no solien anar-hi tant i no tenien ocasió d'aprendre'n. A més, a una dona que no li agraden ses cartes mai no li agradarà es truc.

A sa majoria de jugadors de truc mos costa moltes bregues amb ses dones ja que mos podem passar vàries hores jugant i es temps mos passa volant.

A sa final d'aquest torneig no hi va arribar cap dona, però sí que una parella de dones fou campiona d'un lloc, però no tenguérem ocasió d'enfrontar-mos-hi.

P- Parlem de les parelles de Lloret...

R- Noltros ho vàrem tenir més difícil aquí que allà. Hi havia onze parelles. S'única parella que mos va guanyar va ser sa d'En Pere Prats amb En Tomeu Gelabert, encara que no fessin res. Una altra parella que s'hi va acostar molt va ser sa d'En Joan Real i En Toni Coll. És ben necessària una bona compenetració entre tot dos: En Pep i jo inclús sense fer-mos senyes mos entenem. Sa parella que va fer campiona vaig reparar que ni tan sols digueren "Bon dia", psicològicament estaven ben preparats i segurs d'ells mateixos.

S'equip de Búger mateix, a qui noltros vàrem eliminar, haguessin pogut guanyar la final ben bé, però no duqueren sort.

P- Quins percentatges de sort i saberts hi ha?

R- En primer lloc sa sort i ben de seguida sa veterania. Si en saps molt i sa sort no t'acompanya molt difícilment guanyaràs; pe-

rò sa sort tota sola no basta. També hi fa molt sa intuïció, sa psicologia.

P- Us pensàveu arribar a la final?

R- Noltros mos ho agafàrem com a bulla i de cap de ses maneres pensàvem poder jugar sa final. Ara bé, quan vàrem veure que estàvem allà i que qualsevol podia dur-se'n es primer premi, ja que llavors ja era més qüestió de sort, va ser quan ho prenguérem com a cosa sèria. Si un joc te pren bé és com que desfer calça, però si comences a fallar tant amb sa sort com amb ses mentides... acabes malament.

P- Es diuen moltes mentides?

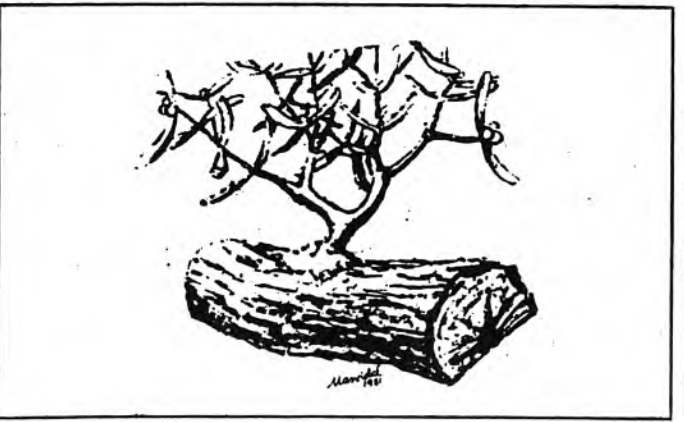
R- Moltes, però s'han de dir en es moment oportú. A noltros mos agafaren en moltes. Si no hi hagués mentides perdria tota sa gràcia ja que és aquí on has d'enfilar sa intuïció i sa psicologia.

P- Com va estar l'organització?

R- En sí va estar bé, però hi va haver pocs medis. Pocs patrocinadors; el Consell de cara a l'any que ve, vol organitzar-ho més bé. Es premis eren magres llevat des primer i es segon. Llavors pensa que vàrem jugar deu hores seguides i això mos và tirar en terra anímicament: arriba un moment que no saps que fer i és perquè estàs esgotat psicològicament i físicament.

L'any que ve es tornarà realitzar aquest campionat i esperem que les mancances que hi ha hagut enguany es puguin resoldre i que els representants del nostre poble facin, com a mínim, tan bon paper com aquesta parella d'enguany. I si no, tant de bo! la participació és el que val. Enhorabona.

Felip Munar i Munar

xafarderies de na Ben Vista

"D'AQUESTA AIGUA MAI NO EN BEURÉ"

Sé cert que no hi ha cap persona que digui aquestes paraules convençuda de poder-les complir. Sempre me ve a sa memòria es nostre batle que deia que no es tornaria a presentar, i ja ho veis. No és que hi hagi cap mal, però de vegades ses persones xerrern i xerren, i valdria més que tenguessen sa boca tancada, pareixen caçadors. Perquè, xerrant des nostre batle, que també és caçador i corredor de bicicletes, no me negareu que no s'hagi posat com un figurí. Vull dir que fa molt d'esport i no posa gens de panxa: és tot un exemple. Si fos més joveneta t'assegur que no ho diria que d'aquesta aigua no en beuré, per si acàs.

FIRA DE MAIG

Es dissabte me vaig assustar: ell arribarem a no poder sortir ni a Llorito a passejar. Me contaren que això passava per devers Ciutat, però ja ha arribat al nostre poble. Sa gent va com a loca: tot-hom beu més que xots assedegats. És ben necessari cridar-los a l'ordre, i si no basta un saig que en posin més, però això és una vergonya. Ell llavors pareix que fan una gràcia quan van gats i jo els aferraria més bastonades damunt es cap que dies no tenen.

Es diumenge ja va ser una altra cosa. Sa veritat és que jo esperava qualche autoritat d'aquestes que arriben amb corbata i diuen per tot que està molt bé i capegen no se sap mai per què. Però creia que se n'acostaria qualcun. Però pensant-ho bé, qui havia de venir? Es socialistes no deven voler saber res des lloretans; els d'UM deven dir que tanmateix es vots no augmenten; els d'AP i PDP que els vots minven; només pugem

es independents, idò independència per aquest poble. A jo no me va fer falta ningú. I supòs que hi havia regidors (al manco tres) que ho sabien cert que no vendria ningú, per això s'esforçaren tant.

Véreu el nostre batle i els del seu grup, ajudats per alguns que no estan dins s'Ajuntament, quan va acabar sa festa arrellegant coses i fent net? Vaig estar un no res a anar-me'n a posar es davantal i ajudar-los perquè allò feia vergonya. No sé perquè en es programes posava que ho organitzava s'Ajuntament, si en realitat només era un grup. I aquests es presentaren per Lloret o pels seus caps de Ciutat? I així diuen que estimen el poble? Mereixerien que els retirassin es "bon dia". I llavors són es primers que críquen perquè sa Fira és magra.

Sa Cambra Agrària és una altra història. Allà on no n'hi ha no en cerquis.

Però vaja, bona fira i enhorabona a n'Arnau "Ferrico", En Sebastià "Brines", En Toni "Estrella" i En Guillem "Poleo", a la Parròquia, a l'escola i a totes les altres persones i entitats que varen organitzar una bona fira.

RÈTOLS DE SA PISCINA

No en volies una tassa? Idò tassa i mitja. Jo sempre deia que aquest Toni "Tutti" era un homo espavilat i que sabia de què anava es negoci. L'any passat ho va fer la mar de bé i ho duia tot ben net. Però Toni -i te puc tractar de tu perquè te conec bé i perquè som més vella que tu- ara t'has passat un bon tros. Mira lo que posen els rètols de propaganda que has posat i que se veuen de ben enfora:

BAR RESTAURANTE POLIDEPORTIVO S'A COMUNA

hauria de dir:

BAR-RESTAURANT POLIESPORTIU "SA COMUNA"

També n'hi ha un altre que diu:

DUCHARSE ANTES DE BAÑARSE

i que hauria de dir:

DUTXAU-VOS ABANS DE BANYAR-VOS

o

DUTXAU-VOS ABANS DE TIRAR-VOS A L'AIGUA

Com veus Toni, costa ben poc fer les coses bé. Lo seu seria que ho escriguessis així com toca i així almanco no faria mal a sa vista.

SON BOLO

Ell jo no sé que arribaran a fer. A viat en lloc de dir-li Son Boló li haurem de dir "Hotel Vista Alegre" o "Apartamentos Bellavista". A mi m'agradaria comprar-ne un per passar-hi la vellesa o "la segunda juventud" com diuen ara.

PANCARITAT

Aquestes festes m'agraden molt, encara que sa gent hi va més per fer bulla que per sentir missa. Jo no, cada cosa en es seu moment i lo primer és lo primer, així és que jo vaig escoltar sa missa.

Al Pancaritat hi havia un bon ambient de germanor, però jo confiava menjar un platet d'arrosset o de frit, i, quan vaig veure es panorama, vaig haver de tornar a ca nostra a cercar un tros de pa i un bocí de xulla. Jo no sé com N'Arnau no mos convida a un platet de frit com quan hi havia En Miquel Coll. No ho comprenc. Meam si encara l'enyorarem.

JO NO HI VAIG ANAR; PERÒ HI VAIG GUAITAR

Fà unes setmanes, era un divendres vespre, me digueren que hi havia un congrés d'UM partit en el Centro. Jo, com que som xafardera, hi vaig anar a guaitar i vaig quedar de pedra. Quantes persones creis que hi havia? 50, 100, 1.523? Idò tirant per llarg eren 7 o 8, i això que n'hi havia qualcun d'extern.

Llavors vaig sebre que de congrés res de res, que era una reunió dels afiliats de Lloret per preparar un congrés i que des-

prés feren altres reunions. Esperem que arreglin el món.

3ª EDAT

Si no fan un poc més de via no sé si el podré disfrutara. Jo que me pensava que inaugurarien el local per Sa Fira, però veig que haurem d'esperar una temporada.

Diuen que hi fan un menjador per a sa gent d'edat; això m'agradaria perquè ja ho sabeu, un poc per peresa, un poc perquè hi ha son, els vells no menjam massa bé, sobre tot si mos hem de fer es menjar noltros mateixos.

FUTBOL I FUTBET

Els grans crec que no han quedat massa bé -a vegades no basta només posar-hi un poc de voluntat-; esperem que l'any que ve hi hagi més animació.

Els juvenils trob que ho fan molt bé maldament sempre perdin -o quasi sempre-, però trob que discuteixen massa: haurien de jugar més i xerrar menys.

El futbet, com sempre: el dissabte 21 de maig en vaig veure dos que es pegaven cops de punys; eren dos curtons i beneitons que ni fa falta que posi els seus noms; són tan curts que no fan ni menció. Els haurien d'obligar a fer un curset per aprendre a comportar-se abans que els deixassin xutar amb una pilota.

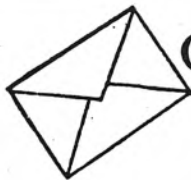
Bé i per acabar, vull concedir dues mencions:

CLAVELL BLANC: Als organitzadors i treballadors de SA FIRA 88.

BOTÓ NEGRE: Als qui, tenint l'obligació d'organitzar i treballar per Sa Fira 88, varen passar olímpicament.

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

CARTES A

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Ara farà uns mesos rebérem la carta que avui reproduïm, juntament amb el prec de la seva publicació a fi de clarificar el

motiu que induí al, en aquells moments, Secretari de l'Associació de Pares a presentar la seva dimissió.

Com sigui que fins al moment no s'havia publicat cap altre número de la nostra revista, ens havia estat impossible donar a conèixer a l'opinió pública el contingut de la carta de dimissió, cosa que en aquesta pàgina feim.

SRA. DNA. MARIA VANRELL NICOLAU
PRESIDENTA DE L'A.P.A. DEL COL·LEGI PUBLIC
D'E.G.B. " ANTONIA ALZINA ".
LLORET DE VISTA ALEGRE

Don Joan Bonet Capellá, Secretari de l'Associació de Pares d'Alumnes del C.P. de Lloret de V.A.

EXPOSA: Que després de cinc mesos, desde el dia de la constitució de la Nova Junta Directiva d'aquesta associació, presenta la seva dimissió com a Secretari i com a membre de la Junta Directiva de l'esmentada Associació, per no estar d'acord amb la manera de dur i dirigir aquesta Junta que vostè presideix.

Esperant sigui acceptada la meva dimissió, le salude atentament.

Signat: Joan Bonet i Capellá

Lloret de Vista Alegre, 4 de Març de 1.988

RÀDIO JOVE

La direcció General de Joventut ha posat en funcionament la "RÀDIO JOVE", que tal com el seu nom indica està adreçada principalment als joves, i té com a objectius, entre d'altres, informar de la realitat quotidiana i especialment de la problemàtica juvenil, difondre les activitats i les iniciatives que afecten a la joventut i que es gene-

ren des de l'Administració o bé des dels mateixos joves; esser un marc de debat i d'opinió dels temes d'interès juvenil; facilitar mitjançant la informació la formació integral dels joves i obrir un camp experimental per als joves estudiants de periodisme o pels interessats en el món de la comunicació.

Estatut, Parlament i Autonomia

Shell diu que «la democràcia exigeix l'existència d'institucions que permetin al poble sobirà expressar la seva voluntat i participar, d'aquesta manera, en el procés de formació de la voluntat política». En conseqüència, dins una democràcia parlamentària com és la nostra, les institucions tenen la funció d'acollir els representants populars, als quals s'encomana la tasca de legislar. El nostre Parlament, per tant, és la suprema manifestació de la democràcia, en forma d'autonomia legislativa i com a cambra representativa.

Els avantatges de l'autonomia política se centren en una major participació popular en les tasques públiques, una aproximació de l'Administració al ciutadà, la recuperació de les nostres pròpies institucions històriques, adaptades a les circumstàncies i als temps, una certa quota d'autogovern que satisfaci bona part de les nostres aspiracions nacionalistes, un major i millor control de l'activitat i la despesa públiques i, sobretot, aquesta capacitat de legislar.

La nostra organització estatal, contemplada en el marc de la Constitució, concedeix a les Comunitats Autònomes, no només la capacitat administrativa, sinó l'autogovern, la qual cosa significa que aquestes poden prendre decisions polítiques, a més, i sobretot, de la capacitat de dictar normes jurídiques d'acord amb llurs Estatuts. I en el preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears es manifesta, en primer lloc, l'afirmació de la voluntat autonomista del poble de les Illes, de la institucionalització de l'autogovern i de la solidaritat entre els pobles que integren la comunitat insular, mitjançant l'aproximació i el respecte mutus.

Els principis fonamentals en què es recolza el nostre Estatut són, lògicament, els que inspira la Constitució Espanyola; però és important recordar que fou necessari un camí llarg i difícil per a redactar-ne el document bàsic, que s'aprovà finalment dia 7 de desembre del 1981; per a iniciar-ne els tràmits parlamentaris pertinents que havien de culmi-

nar dia 25 de febrer de 1983, data en què fou sancionat el text legal pel Rei.

Durant aquests cinc anys de vigència estatutària, s'ha pogut comprovar que la nostra capacitat per a legislar i governar és plena i total, que l'Estatut ens és un marc eficaç vàlid, i que les reticències d'aquells que, exercint el seu dret lliurement, en votaren en contra, s'abstingueren o no en participaren en l'aprovació per renúncia, eren fruit de temors injustificats.

Hem sabut fer testimoniatge de les nostres capacitats polítiques de la mateixa manera en què, en molts d'altres aspectes, hem demostrat d'altres valors que ens han situat com a capdavanters en relació amb la resta de les Comunitats espanyoles. En aquest sentit, és necessari recordar que l'anomenada «línia lenta» per a accedir a l'Autonomia, determinada per l'article 143 de la Constitució, al qual ens hem acollit, com a alternativa a la «línia ràpida» del 150, fou tot un encert, perquè ara podem accedir a una possible reforma de l'Estatut, mitjançant una revisió adequada d'aquest, per tal

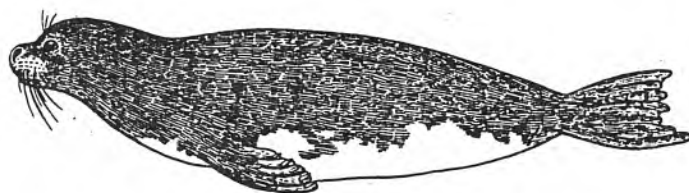
que el document pugui reparar les carències actuals d'una manera eficaç i positiva, a partir d'un examen minuciós i conscient dels errors en que poguem haver caigut, els descercats en què hàgim pogut incórrer, i, sobretot, a partir de l'anàlisi de l'experiència d'aquests cinc anys.

És necessari tenir un coneixement exacte de les possibilitats reals, el sostre i les limitacions del nostre Estatut, amb el qual no és possible actualment, entre d'altres coses, l'acceptació de determinades competències transferides des de l'Administració Central a l'Autònoma.

Quan es parla, per tant, de revisar l'Estatut, es fa sobre la base d'una necessitat legal, i no com a expressió d'una aspiració política —que també ho és— gratuïta. Aquests cinc anys són, doncs, una experiència gratificant i única. Constitueixen la primera passa d'un llarg camí que tot just hem començat; però, sobretot, són una fita històrica que hem tengut el privilegi de viure i protagonitzar.

Jeroni Albertí i Picornell
President del Parlament
de les Illes Balears.

ADOPTA UN VELLMARÍ

Com segurament ja sabeu, una de les 19 espècies de foques que hi ha en el món, habita a les càlides aigües de la Mediterrània i la costa nord-oest d'Àfrica. Es tracta de la foca mediterrània, denominada *Monachus monachus* pels científics, esmentada ja a l'Odissea (una obra que data de fa 2.800 anys) i coneguda amb el nom de vellmarí a les nostres illes, on va ser relativament abundant fins a les primeres dècades d'aquest segle. Nombrosos topònims (*Cova des Vellmarí...*) testimonien encara la seva antiga presència.

En aquests moments, la població residual de foques mediterrànies a tota la seva àrea de distribució es calcula en *alguns centenars* (els més optimistes parlen de 500 exemplars), refugiats principalment a les illes solitàries de la Mar Egea (Grècia-Turquia), al litoral salvatge d'Algèria i Marroc, i a un indret de la República Saharai. Els experts conversacionistes inclouen actualment el vellmarí entre les *deu espècies animals més clarament abocades a l'extinció total en un termini curt de temps*, perquè les seves poblacions continuen minvant a ritme accelerat, perquè els governs dels països de la seva àrea no han sabut crear a temps les necessàries reserves i perquè no existeix enlloc del món un nucli d'exemplars en captivitat que garanteixi la supervivència de l'espècie, quan tots els individus en estat salvatge hagin mort. *Si no actuam aviat i amb eficàcia, el VELLMARI serà d'aquí vint o trenta anys un animal de llegenda i objecte d'interès per a la paleontologia.*

En vista dels fets que acabam d'exposar, alguns hem perdut la paciència i hem decidit actuar llançant la nostra pròpia iniciativa. Inspirats pel precedent modèlic FAPAS i dels "Amigos de la Malvasía" (dues associacions amb una finalitat molt específica i que ha rebut el suport de més de deu mil entusiastes de la Natura de tota Espanya), el passat 21 de març un reduït nombre de persones celebrarem a Palma l'acte de fundació del **FONDO PARA LA FOCA DEL MEDI-**

TERRANEO (FFM), una associació d'àmbit nacional, inscrita poc després al registre del Ministeri de l'Interior.

Els objectius del FFM són ben clars: *fomentar el coneixement i la protecció del vellmarí*. Actualment, el FFM treballa en l'organització d'una gran campanya, que confiam dur a terme durant l'estiu i la tardor de 1988, i que tindrà com a objectiu fonamental, d'una banda, *conèixer en detall quina és la situació del vellmarí* en els aproximadament 1.800 Km de litoral que van de l'estret de Gibraltar al Cap Bon (Tunísia); i, d'altra banda, *distribuir abundant material divulgatiu de qualitat* entre la població humana que habita al llarg d'aquest litoral.

No cal dir que això costarà uns doblers. Fent un càlcul moderat, creim que la despesa

EL VELLMARÍ, entre el drama i l'esperança

CONFERÈNCIA DE XISCO AVELLÀ
acompanyada de DIAPOSITIVES
I D'UN VÍDEO

**divendres dia 6 de maig
a les 21.30 h.
al "Centro"**

Cartell de la conferència celebrada el passat 6 de maig de l'Escola.

pot pujar a més d'un milió de pessetes. Com que el FFM no té en aquests moments recursos suficients per fer front a una campanya de tanta envergadura, ha decidit posar en marxa un mitjà i maginatiu per tal de reunir els fons necessaris. Així ha sorgit l'operació "ADOPTA UN VELLMARI".

Per aquesta operació calia la col.laboració d'un artista. *Jaume Ramis*, el jove però ja conegut pintor manacorí, ens brindà el seu art. Basant-se fidelment en la fotografia d'un vellmarí feta per un italià fa ja alguns anys a Tunísia, Ramis produí un magnífic oli, en el qual apareix el cap emergent d'una foca, amb una mirada tan dramàtica que sembla interrogar-se sobre el pervindre de la seva espècie.

D'aquest oli el FFM encarregà l'edició de 500 reproduccions del quadre, a tot color sobre paper *martelé* i a gran format (50 X 40). Aquestes 500 làmines signades una per una per l'artista són ara a la venda a un preu de 2.500 pessetes. El benefici de la venda serà destinat totalment a finançar la gran campanya en favor del VELLMARI.

Tots els interessats en col.laborar en aquesta operació "ADOPTA UN VELLMARI" podeu demanar informació a Lloret a Guillem Fiol "Bessó" o sinó al local del GOB, a Palma (Carrer Verí nº 1, tercer pis; tel. 22 11 05), un dia feiner de 6 a 9 del capvespre. *Ja saps que esperam la teva col.laboració.*

Francesc Avellà
(President del FFM)

EDUCACIÓ D'ADULTS

La Conselleria d'Educació i Cultura ha elaborat un Projecte d'Alfabetització i Educació d'Adults destinat als pobles que integren la Mancomunitat del Pla de Mallorca, entre els quals s'inclou Lloret.

De dur-se endavant se celebrarien diversos cursos (d'alfabetització, graduat escolar, ocupacionals), tallers, activitats culturals... si bé encara cal perfilar-los i fer-ne una oferta concreta.

Segons aquest Projecte, i basant-se en dades de l'INE (EPA 1981), a Lloret hi ha 63 persones analfabetes, 293 sense estudis, 314 amb estudis de primer cicle (graduat escolar) i 206 amb estudis de segon i tercer cicle (BUP, FP de 2on grau i Universitat).

SERVEI DE POLICIA RURAL

Després de vàries reunions entre els representants dels dinstints pobles integrants de la Mancomunitat del Pla i el titular de la Conselleria Adjunta a la Presidència, Francesc Gilet i Girart, segueix endavant el pla d'actuació a fi d'aconseguir posar en funcionament un servei de Policia Rural que garantitzi un increment de la seguretat en el camp mallorquí.

És possible que aquesta Policia, la qual estaria integrada per quinze agents, comenci a actuar el proper mes d'octubre. A hores d'ara es desconeix a quin poble tendria la seu, si bé hi ha vàries poblacions que han mostrat el seu inyerterès (Sineu, Petra...).

L'Ajuntament de Lloret ha tractat el tema diverses vegades i en la sessió plenària de dia 6 de maig acordà, per unanimitat donar el seu suport a aquesta iniciativa.

Junípero Serra, "Patró de la Premsa Forana"

En el transcurs de l'assemblea general celebrada per l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, el divendres 8 d'abril a Sant Joan, s'acordà declarar Patró de l'Associació al Pare Junípero Serra, el procés de beatificació del qual ja es troba conclòs.

El patronatge del Pare Serra fou sotmès a votació dels assembleistes, i, possiblement, serà festejat a no massa llarg termini amb un acte acadèmic que se celebraria a la vila de Petra.

Llibres

El llibre consta d'una sèrie de contes on es presenten una variada fauna de personatges unida pel denominador comú de donar peu al títol: un caixer poregós, un director polonès que tasta cocaïnes i filles de ministre en nit de premi, un alcohòlic pseudo-penedit, un fetus desencisat, etc. Alguns d'aquests personatges, francament, sí que els hauria de caure la cara de vergo-

nya, d'altres podrien passar amb quatre excuses i la cremor de galtes escaient. Les històries per on vacil·len i cauen basculen entre una barreja mesurada d'imaginació i d'apunts d'observació del natural i allò que podríem anomenar costumisme urbà. Els resultats, com en "La Ruta dels caimans" o "Poeta", poden ser deliciosos.

L'estil dosificat de Sergi Pàmies -frases curtes, distants, iròniques o objectives, sàvia intercalació d'alguna metàfora o portuna- no consent que cap d'aquestes narracions quedi coixa o permeti entreveure-hi els bastiments de l'ofici. Al mateix temps la lectura de cop tampoc no ens lleva la son. No ho pretenia, això, ell.

S'ha dit que el vici dels escriptors novells és voler ser genials de colp i volta. Sergi Pàmies ha preferit només ser llegidor. Una decisió còmoda, però correctíssima. El sofert lector l'aprovarà de segur, perquè ho ha aconseguit plenament. Justament aquesta sobtada maduresa de Sergi Pàmies ens fa esperar d'ell les millors coses Vos la recomanem.

M.M.I.A.

Equip de Futbol-Sala benjamí

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Butlletí Informatiu N° 56

Març/Abril 1.988

Lloret de Vista Alegre

CONSELL DE REDACCIÓ

Andreu Mora

Bartomeu Amengual

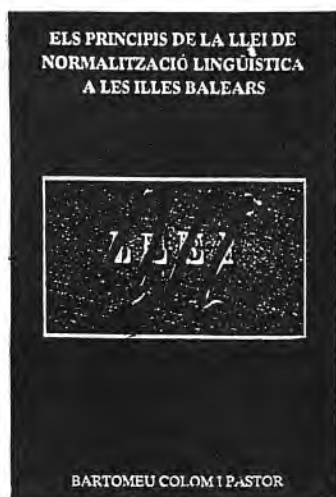
Guillem Fiol

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"

Petra.

Dipòsit Legal. PM 623/79

COLOM I PASTOR, BARTOMEU. *Els principis de la Llei de Normalització Lingüística a les Illes Balears*. Palma: Obra Cultural Balear, 1987.

El llibre de Bartomeu Colom, «Els principis de la Llei de Normalització Lingüística a les Illes Balears», editat per l'Obra Cultural Balear, és el primer intent —força reeixit— d'analitzar el contingut de l'esmentada llei, aprovada solemnement —i gairebé entusiàsticament— per totes les forces polítiques de les Illes fa devers un any i mig.

Avui en dia, quan el sector públic ha adquirit tanta importància, la supervivència de les llengües depèn més que mai de les decisions polítiques. Al nostre cas, la Llei de Normalització Lingüística és l'expressió concreta d'aquesta decisió. Com diu "autor, estam davant una llei d'objectius «que fixa fil per randa la política a seguir en matèria lingüística».

Aquesta voluntat política, però, no es pot concretar només fent una llei. Cal executar-la. I és en aquest moment que el llibre de Bartomeu Colom esdevé molt útil i clarificador, per la minuciositat amb què analitza les conclusions que es deriven dels principis de la llei. La igualtat plena entre les dues llengües oficials, el fet que el català es consideri la llengua pròpia de la nostra comunitat, la responsabilitat que s'encomana als nostres governants, el dret dels ciutadans a triar la llengua oficial que volen emprar en les seves relacions amb l'Administració, la promoció de la nostra llengua a l'ensenyament, als mitjans de comunicació...; són principis que suposen unes accions concretes dels poders públics. Els hem d'exigir, si volem salvar la llengua, que les duguin a terme fins a les darreres conseqüències. El llibre de Bartomeu Colom ens dona pautes de què podem exigir als nostres representants i suggereix quines decisions polítiques s'haurien de produir per a un correcte desplegament de la llei.

Es tracta, en definitiva, que la llei toqui de peus a terra. A més de l'aplicació correcta —i generosa— dels seus principis, fa falta estendre la seva influència a tots els àmbits. És imprescindible que els Ajuntaments aprovin els seus respectius Reglaments de Normalització Lingüística per regular el seu paper en la tasca de recuperació lingüística, que les escoles explotin al màxim les possibilitats que es plantegen a la llei, que el nostre Govern assumeixi d'una vegada «la planificació,

organització, coordinació i supervisió del procés de normalització de la llengua catalana», tal com mana la llei.

Els ciutadans, però, en tenim la darrera paraula. La lliure elecció lingüística —com diu Colom— «és un dels principis sobre el qual pivota la llei». No serviran de res totes les disquisicions si no exercim el nostre dret a viure totalment en la nostra llengua: a adreçar-nos a un desconegut sense canviar d'idioma, a tirar instàncies en català i que l'Administració ens hi respongui... Així omplirem de sentit els articles de la llei. Si no, es quedarà en una elucubració estèril...

Miquel Vives

La «Biblioteca bàsica de Mallorca»

Gabriel Janer Manila

Treure una col·lecció de títols bàsics d'autors mallorquins i posar-los a l'abast del públic amb la intenció de fomentar-ne el coneixement és l'objectiu de la Biblioteca Bàsica de Mallorca editada pel Consell Insular amb la participació de l'editorial Moll.

A punt de sortir els últims volums, que tancaran la primera fase, la Biblioteca constitueix una mostra —vint-i-cinc títols— bastant real d'allò que ha estat la literatura catalana a l'illa de Mallorca i configura la base literària que haurien de conèixer tots els mallorquins.

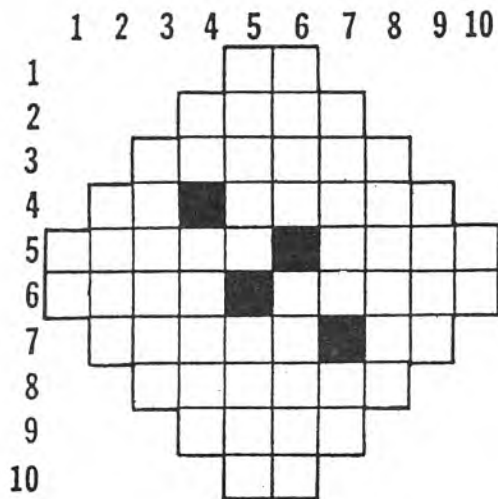
És evident que, si ens pregunten quines són les obres literàries que han de constituir el nostre imprescindible bagatge cultural, no podem deixar de banda qualsevol d'aquests vint-i-cinc títols: el Llibre d'Amic e Amat de Ramon Llull, els Aigoforts de Gabriel Maura, una selecció de poemes de Costa i Llobera, algun sànet costumista de Pere de A. Penya i de Bartomeu Ferrà, les narracions de Salvador Galmés, La ciutat de Mallorques de Miquel dels Sants Oliver, els poemes de Joan Alcover, Mort de Dama de Llorenç Villalonga, el Llibre de bons amonestaments de Turmeda, una antologia de textos polítics de Gabriel Alomar, etc.

De fet han existit a Mallorca des de fa molts d'anys, divulgades per capellans i mestres, algunes obres literàries d'autors mallorquins considerades el patrimoni literari autòcton que calia conèixer. Em refereixo a les Rodalies de mossèn Alcover, a El pi de Formentor de Costa i Llobera, a La Balanguera de Joan Alcover, a La minyonia d'un infant orat de Llorenç Riber i poques coses més. Aquestes obres, emperò, han estat conegudes arreu, i algunes d'elles, com és el cas de les rondalles, han constituït per a molts de mallorquins la primera i a vegades l'única lectura en català.

La Biblioteca Bàsica de Mallorca haurà d'ampliar aquesta primera sèrie amb títols d'autors actuals. Potser, si allò que es volia fer era estimular la lectura i divulgar l'obra dels autors mallorquins, s'havia d'haver començat a l'enrevés. S'havia d'haver posat a l'abast del públic majoritari l'obra dels autors d'avui i arribar després a llegir Ramon Llull o Turmeda. De la forma en què s'ha fet, hom té la impressió que es volia publicar una llista bàsica de títols perquè la gent els col·leccionàs, sense tenir en compte els hàbits lectors del públic a què la Biblioteca va destinada.

De totes formes, cal felicitar el Consell de Mallorca i suggerir-li la continuïtat d'una empresa que, sortosament, no ha passat desapercebuda.

ENCREUAT

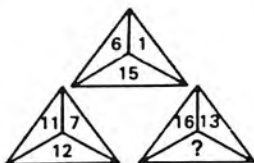

ENCREUAT. HORIZONTALS. 1: La teva. 2: Escultor barroc andalús del segle XVII. 3: Farina feta de cereals sense closca. 4: Animal amic dels humans; Capsa per dur-hi ous. 5: Coratge, valentia. Part posterior del peu, que té set ossos. 6: Llac salat d'Àsia. Gran regió plana sud-americana. 7: Seca, infecunda, estèril. Exclamació (al revés). 8: Vori, marfil (en plural). 9: Partícula gramatical afegida a una paraula. 10: Matricula d'Islàndia.

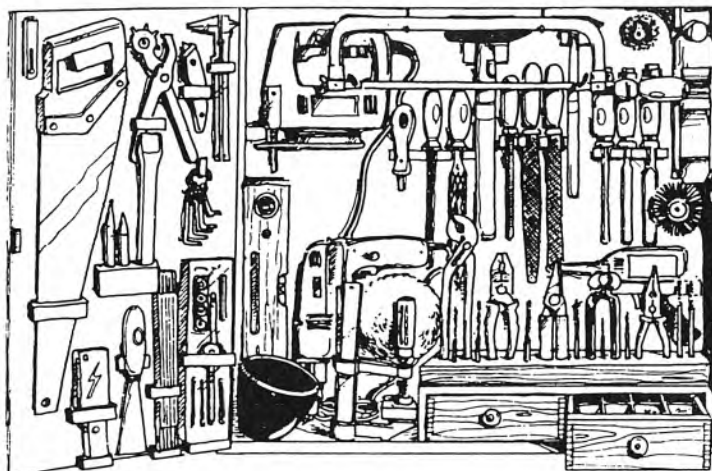
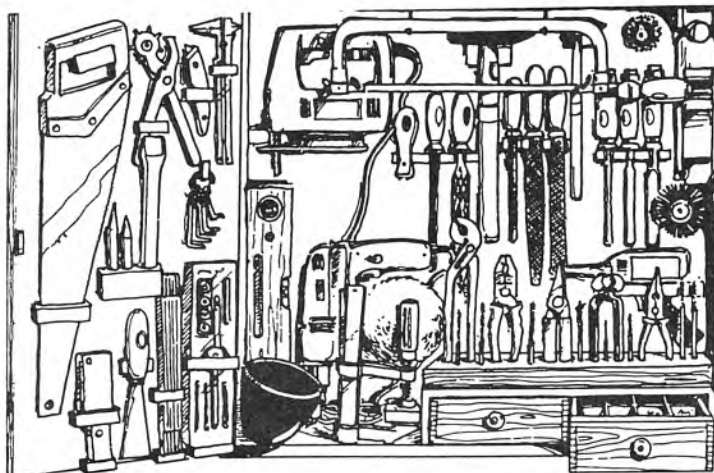
VERTICALS. 1: Marxa, parteix. 2: Rostre, semblant, viatge. 3: Cosa a canvi de la qual fa feina la gent. 4: Pronom. Fruit d'un arbre mediterrani. 5: Sentiment de por o inquietud. Cetaci de gran intel·ligència. 6: Fruit de la noguera. Capital europea. 7: Apèndix lateral dels peixos. Nou. 8: Un dels mosqueters amics de D'Ardagnan. 9: Instrument musical. 10: Que no té cap mal.

SÈRIE

Quin número falta a aquesta sèrie?

7 DIFERÈNCIES, TROBAU-LES

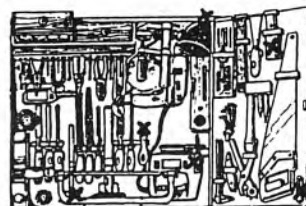
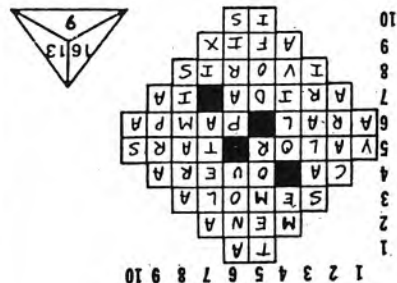
7 Selmanai

Són els dits de la mà.

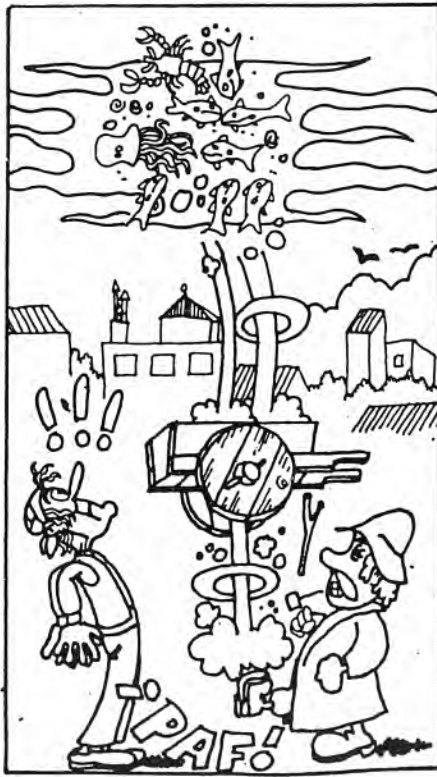
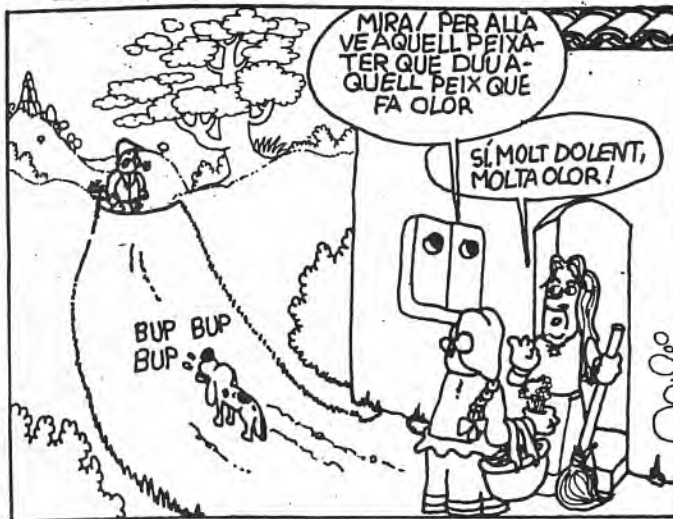
ENDEVIN ALLA

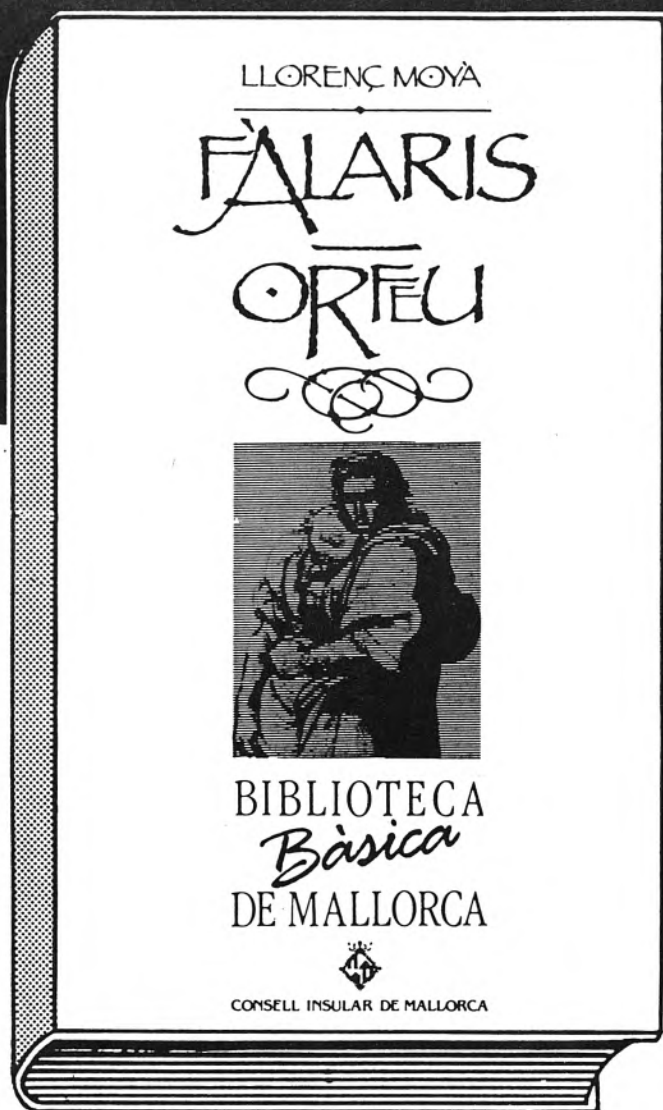
E S S E N C I A E R
S S S
M P G R
C L A O C
L A V S S T
R A R O B S E
E S C A R P I R

SOLUCIONS

El còmic

Aquesta és la vostra biblioteca.

És la Biblioteca Bàsica de Mallorca que vos ofereix, en una segona etapa, el Consell Insular de Mallorca, posant a l'abast de tothom les obres més representatives de la literatura i cultura fetes a Mallorca. Una col·lecció única i molt econòmica que no pot mancar a ca vostra. Autors com Anselm Turmeda, Llorenç Moyà, Antoni M. Alcover, Gabriel Alomar, Joan Estelrich, etc., formen la nova etapa d'aquesta Biblioteca, tan essencial per conèixer la nostra cultura, les nostres arrels i tradicions. Una Biblioteca que, per la nostra cultura, és bàsica.

És bàsica per la nostra cultura.

2
ETAPA
Nº 16 AL 25
275 pts.

BIBLIOTECA
Bàsica
DE MALLORCA

editorial
MOLL

Cada dijous, un nou títol a quioscs i llibreries.
Demanau també els números anteriors.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA